

Звідси, Прибуток = 1,3846 · Витрати – Витрати = 0,3846 · Витрати
Рентабельність реалізації = Прибуток/Чистий дохід.

У формулу рентабельності реалізації підставляємо значення прибутку і доходу, які виражені через витрати підприємця.

$$\text{Рентабельність реалізації} = \frac{0,3746 \cdot \text{Витрати}}{1,3846 \cdot \text{Витрати}}$$

Звідси рентабельність реалізації = 0,2778 = 27,8 %.

З наведених розрахунків видно, що якщо рентабельність реалізації фізичної особи-підприємця більше ніж 27,8 % то необхідно обирати спрощену систему оподаткування, оскільки вона дасть меншу величину податку в порівнянні із загальною системою оподаткування. І навпаки, якщо рентабельність реалізації менше за 27,8 % з метою оптимізації оподаткування – вибір за податком на доходи фізичних осіб.

Якщо підприємець обрав спрощену систему оподаткування, то виникає необхідність у виборі групи платників єдиного податку. Якщо приватному підприємцю умови бізнесу дозволяють перебувати на другій і третій групі єдиного податку, то обирати потрібну ту, яка дає можливість сплачувати менший обсяг єдиного податку.

Єдиний податок другої групи в 2019 році становив 834,60 грн (20 % від мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного періоду). Для третьої групи єдиний податок встановлюється у відсотках до доходу. Будуємо рівняння:

$$834,60 = 5 \% \cdot \text{Дохід.}$$

$$\text{Дохід} = 16692,00.$$

З наведених розрахунків виходить, що якщо дохід фізичної особи-підприємця за місяць понад 16 692,00 грн вигідніша друга група єдиного податку. І навпаки, якщо дохід за місяць не перевищує 16 692,00 грн – необхідно обирати третю групу єдиного податку.

Спрощена система оподаткування, з одного боку, дозволяє розвиватися малому бізнесу, а з іншого – стала інструментом маніпуляцій при сплаті податків. В Україні фахівці з фіскальної політики продовжують дискутувати про те, чи потрібна така система, чи дозволяє вона насправді бізнесу розвиватися, чи доцільно змінити модель збору податків.

Список використаних джерел: 1. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

УДК 336.225.6:330.131.7

О. І. Волот, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

А. А. Телегіна, студентка

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ

Ключові слова: податкові ризики, платник, держава, мінімізація, методи.

У наш час кожне підприємство зобов'язане сплатити державні податки. Ухилення від податків тягне за собою зменшення фінансування бюджету країни, що у свою чергу, призводить до фінансової кризи та негативно впливає на темпи розвитку економіки країни загалом. Контроль та мінімізація податкових ризиків призводить до стабілізації економіки країни та фінансовому добробуту її мешканців.

Податковий ризик – це економічна категорія, яка відображає певну невизначеність, що характерна для діяльності суб'єкта господарювання або держави стосовно стабільності податкової політики, а також можливість відхилень від запланованих податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів унаслідок ухилення від сплати податків чи порушення податкового законодавства [1].

Основні джерела податкових ризиків можна поділити на 4 групи: ідеологічну, правову, моральну та економічну. До ідеологічної групи можна віднести нерівність прав і обов'язків

усіх учасників податкових правовідносин. Правова група містить недосконалість податково-законодавства. Економічна група – низьку правову культуру платників податків та високе навантаження. Високу корумпованість та низьку професійну етику працівників фіскальної служби містить моральна група. Наведемо загальну характеристику класифікаційних груп податкового ризику (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика класифікаційних груп податкового ризику

Критерії	Особливості
За терміном дії	
Тимчасові	Діють протягом одного бюджетного періоду
Постійні	Багаторічні, циклічні
За важливістю результату	
Основні	Мають значний вплив
Другорядні	Мають невагомий вплив
За часом виникнення	
Оперативні	Можуть бути спричинені будь-якими непередбачуваними ситуаціями протягом року
Поточні	Зумовлені змінами в механізмі оподаткування
Перспективні	Найменш прогнозовані і найбільш непередбачувані, пов'язані із запланованим податковим реформуванням
За правовими ознаками	
Правові	Є наслідком нетяжких порушень платниками податків при складанні та поданні податкової звітності.
Кримінальні	Є наслідком тяжких порушень податкового законодавства
Корупційні	Виникає внаслідок зловживань та корупційних дій із боку працівників ДФСУ, а також інших посадових осіб.
За рівнем бюджетної системи	
Ризики державного бюджету	Виникає внаслідок надходження державних податків до бюджету
Ризики місцевих бюджетів	Виникає внаслідок надходження місцевих податків до бюджету
За сферою виникнення	
Зовнішні:	
- природно-кліматичні	Характеризують невизначеність кінцевого результату діяльності щодо забезпечення надходжень коштів до бюджетів усіх рівнів і державних цільових фондів унаслідок прояву стихійних сил природи
- соціально-політичні	Характеризують недонадходжень податків у бюджет у зв'язку зі змінами політичної системи, розстановки політичних сил у суспільстві, політичною нестабільністю
Внутрішні: - організаційно-управлінські	Можливість впровадження неефективної організаційної структури органів та підрозділів ДФСУ, системи прийняття управлінських рішень, планування, цілепокладання, прогнозування, що, у свою чергу, впливає на невизначеність результатів діяльності операційних процесів адміністрування податків.
За впливом наслідків	
Виправдані	Обґрунтовані вжитими заходами із забезпечення податкових надходжень
Невиправдані	Пов'язані із значними витратами на здійснення заходів щодо забезпечення податкових надходжень
За функціональними характеристиками:	
Об'єктивні	З'являються через вплив незалежних факторів суспільно-економічного життя
Об'єктивно-суб'єктивні	Повністю залежать від діяльності чи бездіяльності суб'єктів податкових правовідносин

Джерело: складено авторами на основі вивчення податкових ризиків та [2].

Огляд класифікаційних ознак податкових ризиків дозволяє зробити висновок про можливість кожного ризику потрапити до декількох груп, сформованих за різними ознаками.

Визначити ризик можна за одним із таких методів, які наведені в таблиці 2.

Методи визначення ризиків

№	Метод	Пояснення
1	Метод історичного аналізу	Полягає у визначенні схожості ситуації, схеми або документу, по яких визначається ризик, з тими, що спостерігалися, використовувалися або готувалися раніше
2	Метод аналогій	Базується на використанні досвіду та напрацювань, набутих іншими державними органами України або податковими органами інших країн в аналогічних (схожих) ситуаціях
3	Аналітичний метод	Передбачає використання таких технологій, як моделювання, аналіз за схемою „причина-наслідок" та інші
4	Метод «зворотного аналізу»	Полягає у вивченні виявлених на практиці фактів невідповідності податкових стягнень, їх прогнозованим розміром і встановлення причин та зовнішніх ознак цих відхилень, які у подальшому буде можливо використовувати для виявлення ризиків на ранніх стадіях адміністрування
5	Індивідуальне опитування	Проводиться опитування, у тому числі анонімних, учасників або потенційних учасників процесу, щодо якого визначаються ризики.

Джерело: складено авторами на основі вивчення податкових ризиків та [3].

Спираючись на методи визначення ризиків, наведені в табл. 2, вважаємо, що найбільш ефективним є метод «зворотного аналізу». Використовуючи цей метод, можна отримати інформацію, яка буде корисною в майбутньому та допоможе виявити причини зародження ризиків на ранніх стадіях та швидше їх усунути або мінімізувати.

Отже, податковим ризиком є невизначеність дій підприємства або держави, яка стосується стабільного надходження податків, а також можливе відхилення або сплати податків до державного або міського бюджету, що тягне за собою можливість порушення податкового законодавства. Підприємство та держава повинна, безумовно, знати методи визначення ризиків та методи їх усунення для стабілізації податкових надходжень до казначейства країни.

Список використаних джерел: 1. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Фролова. Суми: УАБС НБУ, 2015. 332 с. 2. Дубовик О. Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях: Навчальний посібник. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 248 с. 3. Методи визначення та класифікація податкових ризиків / Державна фіскальна служба України. URL: http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/povidomlenia_/2010-povidomlenia/59484.html.

УДК 339.543

В. В. Гливенко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

М. Ю. Корх, магістр

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

АНАЛІЗ НАДХОДЖЕНЬ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Ключові слова: мито, митні платежі, митне оформлення, митна політика.

Згідно з Митним кодексом України, мито є загальнодержавним податком, контроль за справлянням та правильністю нарахування якого покладено на митні органи [1].

Митниця у своїй роботі вирішує багато завдань, серед яких можна виділити: по-перше, захист національних економічних інтересів, а по-друге, контроль за переміщенням товарів через митний кордон України та забезпечення справляння митних платежів. Сьогодні значна увага приділяється питанням адміністрування митних платежів, підвищенню ефективності митної політики загалом та митного контролю зокрема. Дослідженню вказаних питань присвячені праці таких учених, як Л. О. Батанова [2], П. В. Пашко [3], І. Г. Бережнюк [4], Д. В. Приймаченка [5], Ю. М. Дьоміна [6] та інших.

Організація роботи ДФС та її територіальних органів щодо забезпечення виконання завдань із надходженням податків, зборів, митних та інших платежів, а також єдиного внеску до бюджетів та державних цільових фондів і здійснення контролю за їх надходженням неможлива без проведення аналізу динаміки надходжень цих платежів. У 2018 році до загаль-